

Neohebné slovní druhy – práce s textem

Saturnin – Zdeněk Jirotka (úryvek)

Ačkoliv je přísloví jako písku v moři, jsou lidé, kterým se jich zdá pořád **málo**. Ty je obyčejně doplňují výroky vlastními a občas mezi řečí prohodí: „Já žďycky říkám...“ Jejich přátelé a známí jsou úplně ohromeni tím, co oni vžďycky říkají.

Je nutno důrazně varovat před tím, aby byla pořekadla chápána **doslovně**. Doslova vzato, je vám vrabec v hrsti stejně málo platný jako holub na střeše. S vrabcem v hrsti nelze nic **rozumného** podniknout. **Také** si nesmíte představovat, že každá liška chválí svůj ocas. Ptal jsem se fořta v Tulešicích a on to rozhodně popřel. Ten ocas chválí kožešník, který vám tu lišku **prodává**.

Přísluví **sytý hladovému** nevěří je míněno tak, že ten sytý nevěří hladovému, že by mněl takový hlad. Není důvodu, proč by mu nevěřil, že musí v České třebové přisedat, nebo že **dotýkati** se drátů i na zem zpadlých je životu nebezpečno. To mu uvěří docela jistě a nebude se drátů dotýkat. Jinak by dokázal platnost rčení, že komu není rady, tomu není pomoci.

1) Práce s 1. odstavcem:

- a. Z prvního odstavce vypište příslovce a určete jejich druh:
- b. Vystupňujte slovo **málo**: 1. 2. 3.
- c. Vypište předložky:
- d. U spojek určete, zda jsou souřadící nebo podřadící:

2) Práce s 2. odstavcem:

- a. Z prvních dvou vět vypište příslovce a utvořte od nich přídavná jména:
- b. Z prvního souvětí vypište přísudky:
- c. Vysvětlete, jak vzniklo slovo *doslovně*:
- d. Od slova *rozumného* utvořte příslovce.
- e. Význam jakého slovního druhu by mohlo mít slovo „Také“? Zdůvodněte:
- f. Ke slovesu „prodává“ vytvořte vidovou dvojici:

3) Práce s 3. odstavcem:

- a. V prvním souvětí vypište slovesa a určete, zda se jedná o slovesné tvary jednoduché nebo složené:
- b. Jaký význam ve větě mají podtržená slova *sytý hladovému*?
- c. U slova „dotýkati“ rozhodněte, o jaký tvar slova se jedná:
- d. Vytvořte přídavné jméno od slovesa „nevěřil“:

4) Práce s celým textem:

- a. Vypište z textu všechna přísloví, rčení a pořekadla, která se zde nachází:
- b. Najděte pravopisné chyby, slova vypište:

